

Takornariat innarluutillit Nunatsinni ilungersunar torsortartut

Qallunaat nuliariit nulia pitsorluttusoq, angalanertik iluatsinngitsoortoq pillugu taarsiiffiqeqarput

UTOQQAAT

Kurt Kristensen
kurt@sermitsiaq.gl

Angalanermik tamakkiisumik aaqqissuussisarnernut maalaaruteqartarfiup qallunaat nuliariit, nulia pitsorluttusoq, Kujataanut siorna angalanerannut atatillugu taarsiiffiqeqarput tassannagortippai.

Nuliariit nuliaasup innarluuteqamera angalanermik aaqqissuussisumut Topas Travelimut erseqqissumik nassuiaatigaat. Nuliaasup nunakkut manissukku takinerpaamik kilometeri ataaseq pisussinnaavaa, angalatiseqatigiiffiulli angalanissaat nuliata pinnaasaannut naleqqussarneqassasoq neriorsuutigalugu.

Taamaakkaluortoq Kujataani »Nunarsuarmiunut kingornussassannagortitamut & Pui-lasumut kissartumut« angalanerat nuliariinut pakatsinartuuvoq, tassami angalanerat ilaatigut akunnittarfimmiinermik aamma angallammik angalaarmermik ilaqtartussaq pilersaarutit naapertorlugit pisimangim-mat.

Angalanermik tamakkiisumik aaqqissuussisarnernut maalaaruteqartarfiup aalajangiinera soqutiginaruuvoq, piffissamimi matumani Nunatsinnit takornariat aningaasaateqarnerusut siunnerfigineqarnissaat aalajangiinneqarmat. Taama takornariartartut ukioqortunerarput taamaallitullit soorlu inuusunnerusunit nammattagaqarlutik takornariartartut timimikkut innarluuteqarnerusarlutik.

– Kalaallit Nunaat takornariamik innarluutillit-nik isumaginmissinnaaminut piareersimava?

– Naamik, takornariat qanoq ikkaluar-tulluunniit isumagisinnaanissaat piareersi-maffingngilarput, innarluutillit illersuisuat Christina Johnsen Sermitsiamut oqarpoq.

– Nunatsinni nalinginnaasumik tikikku-minartuunissaq ajornartorsuutaavoq angisooq, tamannalu innuttaasunut najugaqavissunut nunamullu maanga tikeraartunut assut ilungersunar torsortitsisarluuni.

– Ullutsinni Nunatsinni angalasinnaanisamut periarfissaqanngitsut amerlaqaat. Nunarsuarmi innuttaasut 15 procentii innarluuteqarput. Takornariartitsisartullu takornariat pissarissaartut siunnerfigippatigik kisitsit annerungaatsiartussaassaaq, takornariammik taakku ukioqortunerusar-mata, Christina Johnsen oqarpoq.

Umiatsiami pullattakkami ammaannartumi

Nuliariit Danmarkimeersut takornariarmer-minni ullormi siullermi Erik Aappalaartup nunaqarfisimasaa Qassiaruk takuniar-paat. Tropas Travelimut oqaluttuunneqarput, talittarfimmit qallunaatsiaat illukuinut pisuffigineqartussaq 200 meteriusoq, piviusumili 1.000 meteriulluni, tamannalu nuliaasumut pitsorluttuusumut ilungersunar torsortitsilluni.

– Kilometeri ataaseq sinnerlugu pisuttariaqarsimavugut, 100 meterillu kingullit aqutigisinnaanagit, tassami »aqquiseq« sivingasuumik ammukajaartaqarami. Taamaattumik qallunaatsiaat illukui takunagil- lu utinnartariaqarluta, naammagittaalliu-timinni taama allapput.

Nuliariit ullut pingajuanni puilasooq kissartooq Uunartoq takuniar-paat. Angal-

lammut initalimmu ilaasussaagaluarlutik, sialleqisumi angallammik pullattakkamik angalapput. Nuliariit angalaarmerminni qiiapput, masallutik qasullutillu, taamaallil-lunilu Qaortukuluumut oqaluffitoqqamut angalanissaraluaat taamaatiinneqarluni.

Nuliariit najugaqartinneqarmertik aamma naammaginartinnigilaat:

Qaortumi ullut aappaannit arfernannut najugaqarfiaat naammaginngilaq, tassami akunnittarfik qatsissumi qaqqap qaavaniim-mat. Qaortumi taxanik pissarsisoqarsin-naanngingajappoq. Taamaattumik nuliara illoqarfimmi takusassaqarpallaanngilaq eqqaanillu takusaqanngitsuulluni, uiusooq oqaluttuarpooq.

– Igalikumi ullut 6-7-ianni najugaqarfiaat aamma pakatsinartuuvoq, neriorsuutigine-qartutummi akunnittarfimmi najugaqarna-ta illuaqqami nunaqarfimmut ungasissumi najugaqaratta, aqutigineqartartorlu nuliama taamaallaat ullup unnuallu ingerla-neranni ataasiannarlugu ingerlaffigisin-naammagu. Qujanartumilli ingerlatsisup inuissarnisaarluni kuffertivut illuaqqamu-kaappai.

Nunatsinnut isaaffik

Christina Johnsenip nuliariit ilungersunar-torsortirnerat paasisinnaalluarpaa.

– Niora februuarimi napigakku, taama-nimiillu pitsorluttugilerlugu. Sulinnut atatillugu angalasarama aamma ajaappiar-lunga pisunnarsisarninnit Nunatsinni innarluutillippassuit ilungersuutigisartagaat nammineerlunga misigaakka.

Tamatumani aamma soorlu Kangerlus-suaq pineqarpoq, taannami Nunatsinnut isaaffiuvoq, peqatigisaanilli takornarianut innarluutillinnut ilungersuutaulluni.

– Soorlu Nuummi silarlunnera pisutigal- lugu Kangerlussuarmi unnuisariaqaleruit, kuffertit nassatat apuuttarfianut assaka- sumut kiilerimittumut aariarlugu tikittar-

fimmi ininut allernukarninni majuartarfiit sivingasuut aqutigeqqaartariaqarpatit. Elevatoreqaraluar-pormi taannali atorsin-naajuaannarani. Majuartarfiit allat aqutigie- riarlugit saaffingnittarfimmut init quleriit siullanniittumut apuuttariaqarpoq, anga-lasorlu inimik torsuusat takeqisut isuanni inissarsissunneqarsinnaasarluni.

– Assersuutikkut matumuuna takutippar- put Nunatsinni takornariat pitsorluttut kisa- saatiginartinnigikkivut, tamannali nunanut allanut oqaatigissallugu pitsaanaviannigilaq, Christina Johnsen oqarpoq.

Innarluutillit illersuisuata Kangerlussuar-mi pisutsit pillugit Mittarfeqarfiiit oqaloqatigileruttor-pai.

Tamatumunnga peqatigitillugu Ilulissani, Nuummi Qaortumilu mittarfiliornissani pilersaarutigineqartumini angisuuni angalasut innarluutillit pitsaasunik atugassaqartinne-qarnissaat Christina Johnsenip neriuutigaa.

Nuliariit taarsiiffiqeqartut

Nuliariit Danmarkimeersut Kujataanut angalanerminnut 36.085 koruuninik ani- ngaasartuuteqarput. Angalaneranni aaqqis- suussinerup naammaginnginnera pissuti- galugu minnerpaamik aningaasartuutimik affaat utertinneqassat piumasaraat – tassa 18.042,50 koruunin.

Topas Travelip nassuerutigaa nalusimaga- mikku puilasumut uunartumut umiatsia- mik angallanneqarnerat angallammik pul- lattakkamik ammaannartumik pisimam- mat, aammali isumaqarlutik »Nunarsuar- miunut kingornussassannagortitamut & Pui- lasumut kissartumut« angalaneeq Nunatsinni angalanermi atugassaritaa sunut naamma- ginartumik paasisuttisiiisoq.

Angalaneeq tamakkerlugu aaqqissuusi- sarnernut maalaaruteqartarfiup naliliinera naapertorlugu angalanerat amigaateqarmat, naammagittaalliuuteqartut akikillisaavi- gineqarnissartik pinnaatitaaffigigaat.

Turister med handicap har det svært i Grønland

Dansk ægtepar, hvor konen er gangbesværet, får erstatning efter mislykket rejse

DET GRÅ GULD

Kurt Kristensen
kurt@sermitsiaq.gl

Pakkerejse-Ankenævnet har tilkendt et dansk ægtepar, hvor konen er gangbesværet, en erstatning efter en rejse til Sydgrønland sidste sommer.

Ægteparret havde udtrykkeligt gjort arrangøren Topas Travel opmærksom på konens handicap. Hun kan højest gå en kilometer i jævnt terræn, men rejsebureauet lovede at skræddersy turen efter konens formåen.

Alligevel endte rejsen »Verdensarv & Varme kilder« i Sydgrønland som en stor skuffelse for ægteparret, fordi dele af den 9-dage lange tur, blandt andet hotelophold

og sejlad, ikke forløb som planlagt.

Pakkerejse-Ankenævnets kendelse er interessant i et tid, hvor Grønland satser målrettet på luksus-turister. Denne gruppe vil typisk være oppe i årene, og dermed rummer den også flere med handicap end for eksempel de yngre rygsækturister.

– Er Grønland klar til at tage imod turister med handicap?

– Nej, vi er slet ikke gearet til at modtage alle former for turister, siger handicaptalsmanden Christina Johnsen til Sermitsiaq.

– Der er generelt et stort problem med tilgængelighed i Grønland, og det skaber store udfordringer blandt såvel den fastboende befolkning som landets gæster.

– Der er rigtig mange i dag, som bliver udelukket fra at rejse i Grønland. 15 procent af verdens befolkning har et handicap, og når turistindustrien taler om luksustu-

riste, er tallet væsentligt højere på grund af denne gruppes alder, siger Christina Johnsen.

I åben gummibåd

Ægteparret fra Danmark besøgte på turens 1. dag Erik den Rødes boplad i Qassiaruk.

Topas Travel fortalte, at afstanden fra kajen til nordboruinerne var 200 meter, men den er i virkeligheden omkring 1.000 meter, og det udfordrede den gangbesværedede hustru.

– Vi måtte gå over en kilometer, og vi kunne ikke komme de sidste 100 meter, fordi »vejen« gik stejlt nedad. Vi var derfor tvunget til at vende om uden at have set ruinerne, lyder klagen.

På 3.dagen besøgte ægteparret de varme kilder i Uunartoq. Turen skulle foregå i en lukket kabinebåd, men foregik rent faktisk i en åben RIB-båd i styrtende regnvej. Ægteparret blev kolde, våde og udmattede af turen, så en efterfølgende udflugt til Hvalsoe kirkeruin måtte opgives.

Ægteparret var heller ikke tilfreds med

deres indkvartering:

– Indkvarteringen i Qaortoq dag 2-6 var utilfredsstillende på grund af hotellets beliggenhed højt oppe på et bjerg. Det var nærmest umuligt at få et taxa i Qaortoq, og derfor fik min kone set meget lidt af byen og intet af omegnen, fortæller manden.

– Også indkvarteringen i Igaliku dag 6-7 var skuffende, fordi vi ikke som lovet boede på hotel, men i en hytte langt borte fra bygden, hvor min kone ikke kunne klare med end en enkelt tur i døgn. Heldigvis var chaufføren flink og kørte vore kufferter til hytten.

Porten til Grønland

Christina Johnsen kan sagtens sætte sig ind i ægteparrets udfordringer.

– Jeg brækkede godt og grundigt mit ben i februar, og jeg har lige siden været ret så gangbesværet. Jeg rejser som en del af mit arbejde, og jeg har på krykker fået 1.håndindsat af de udfordringer, som mange med et handicap slås med i Grønland.